

Türk edebiyat tarihi düşünüldüğünde, Divan edebiyatı döneminde tutulan "Ruzname" isimli savaş notları ile Evliya Çelebi'nin "Seyahatname" isimli esri tam bir günlük niteliği taşımasa da içerdikleri bazı bölümlerle bu yazın türüne yakınsamakta ve tarihimizdeki ilk günlük örneklerini oluşturmaktadır. Asıl olarak günlüklerin, Batı edebiyatındaki biçim ve içeriğiyle Türk edebiyatında yer alması Tanzimat dönemine denk gelmiştir. _____ "Seyahat Journalı" adlı gezi kitabı Batıdaki anlamıyla Türk edebiyatında görülen ilk gündüktür. Bunu şair Nigâr Hanım'ın "Hayatımın Hikâyesi" adlı eseri izler.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Direktör Ali Bey'in
B) Namık Kemal'in
C) Şinasi'nin
D) Nurullah Ataç'ın
E) Ahmet Mithat Efendi'nin

- Gündökümü
- Günlerin Götürdüğü Günce
- Yaşamak

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki eserlerin ortak özelliğidir?

- A) Aynı yazar tarafından kaleme alınmış olmaları
B) Dramatik sanat içinde değerlendirilmeleri
C) Günlük türünde yazılmış olmaları
D) Kurgusundaki gerçekliğin uzun bir aradan sonra yazıya aktarılması
E) Ciddi ve bilimsel bir üslupla yazılmış olmaları

Günlük türünün ne olduğu üzerine kafa yormak, aslında biraz da edebiyatın ne olduğunu düşünmektir. Düzenli olarak tutulmuş, tarih atılmış notlardan mı ibarettir günlükler yoksa bundan fazla bir şey mi? Bu konuda en genelleyci usta günlükçü, romancı André Gide yapmıştı: "Günlüğün ^{tanımı} anlamıdan tek farkı, günü gününe tutulmuş olmasıdır." Edebiyatın topladıklarından biri olarak her günlük bir portre, bir öykü, bir anı, bir tarih yazısıdır. Yayımlanmak için yazılsın yazılmasın, her günlüğün bir kurgusu vardır. Paris'teki Bir Yabancı'nın Günlüğü yazarı Malaparte'nin dediği gibi, "Günlüklerin, tüm öyküler gibi, bir başı, bir entrikası ve bir sonu vardır."

Bu parçadan **aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?**

- A) Günlükler üzerine tarih düşülen notlardan başka bir şey değildir.
B) André Gide dışında da günlüğün tanımını yapan sanatçılar olmuştur.
C) Anı ile günlük arasında benzerlikler bulunmaktadır.
D) Kurgusuz günlük yoktur.
E) Her günlük yayımlanmak için yazılır.

Günlük; diğer edebiyat türlerinin kökeniyle karşılaştırıldığında

günlüklerin çıkış noktası, yanıtı daha belirsiz bir soru olarak karşımıza çıkıyor. Tütün geçmişini irdelemek, günlük yazmanın doğası üzerine düşünmek anlamına da geliyor. Batı'da günlüğün, Doğu'ya göre daha gelişmiş bir edebiyat türü olduğuna kuşku yok. Ama örneğin Japon edebiyatında da 10. yüzyılda yazılmış günlükler bulmak mümkün. Dolayısıyla günlük türünün hem Doğu hem Batı kültürlerinde, kendine özgü şartlar altında biçimlendiği söylenebilir. Peki, nedir günlük yazmak? Başlı başına, bir ömür adamayı gerektiren bir yazı uğraşı mı? Oyküden, şiirden kesilince başvurulmuş bir teselli mi? Yoksa yazın kuramlarını, yaşanan dönemin olaylarını taslak halinde sunan birer belge mi? Sağlıklı saptamalar yapabilmek için günlükleri farklı başlıklar altında değerlendirmek en doğrusu.

Bu parçadan **agağıdakilerden** hangisi/ cı/»nl» »

- A) Günlük türünün ne zaman ortaya çıktığı kesin olarak bilinmemektedir.
- B) Doğu ülkelerinde günlük türü Batı ülkelerine göre daha az gelişmiştir.
- C) Batı ülkelerinde günlük türü, Doğu ülkelerinden sonra ortaya çıkmıştır.
- D) 900'lü yıllarda Japonya'da günlük türü vardır.
- E) Günlük türünün hanımın yapmak kolay bir iş değildir.

5. 19 Mayıs 201D

"Dün akşam gün batımı, hiç görmediğim bir güzellikteydi. Pembe, turuncu bir bugu vardı gökte. Hele martıların geçtiği Marmara Denizi üzerinde gök öyle bir göründü ki Fatih Köprüsü'nde ürperdim. Otobüste baktım, kimse ama hiç kimse görmüyor bu güzelliği. Farkında olan, kendinden geçen, tedirgin olan bir yüz yok... Ama diye düşündüm, güzelliği bulmak için yolculuğa kalkar, uzaklara giderler. Güzelliği bile satın almaya alışmışlar; parasız oldu mu görmüyorlar."

Bu metin için aşağıdakilerden hangisi s+y|»nemez'7

- A) İçten, samimi ve yalın bir üslup kullanılmıştır.
- B) Otobiyografiden alınmıştır.
- C) Birinci kişili anlatır kullanılmıştır.
- D) Gözlem ve kişisel dikkate yer verilmiştir.
- E) Olaylar günü gününe kaleme alınmıştır.

6. (I) Günce, Türk edebiyatına Tanzimat'la birlikte girmiş, ama diğer türler gibi gelişme gösterememiştir. (II) Klasik dönemin ruzmaneleri ve Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi tam olarak bu türün özelliklerini taşımasa da ilk günce örnekleri olarak dikkati çekerler. (III) Batılı anlamda ilk günce Direktör Ali Bey'in 1898 tarihli ve Seyahat Journalı adını taşıyan gezi kitabıdır. (IV) Güncenin adlı gelişimi 1950 sonrası Nurullah Ataç'la başlar. Ataç'ın yazdıklarını günü gününe gazetede yayınlaması türün gelişimine yardımcı olmuştur. (V) Nurullah Ataç'la birlikte bir başka önemli isim olan Salâh Bırsel, Kuşları Ortünmek,

Nezleli Karga, Bay Sessizlik, Aynalar Günlüğü, Yaşlılık Günlüğü, Günlerin Götürdüğü gibi kitaplarıyla çağdaş edebiyatımızın önemli günce yazarlarından birisi olmuştur.

Bu parçada numaralı yerlerin hangisinden sonra bir bilgi **yanlışı** vardır?

- A) I.   B) II.   **C) III.**   D) IV.   E) V.

7. Türk edebiyatının önemli öykücülerinden Gündökümleri adıyla yayımlanan günlükleri, — iki cilt halinde yayımlanan Jumal'i, Oğuz Atay'ın Günlük'ü, Cemal Süreya'nın Günler'i, — Yaşamak adlı günlükleri de türün önemli eserlerindedir. Bunların dışında — Geçmiş Yaz Defterleri, Adalet Ağaoğlu'nun Damla Damla Günler adıyla iki kitap halinde yayımlanan günlükleri, Oktay Akbal'ın, Anılarda Görmek, Geçmişin Kuşları ve Yeryüzü Korkusu adlı üç günlüğü, MuzaPer Buyrukçu'nun uzun günlükleri. Fethi Naci'nin eleştiri günlükleri, Memet Fuat'ın son yıllarını anlattığı günlükleri de türün önemli örnekleri arasında sayılır.

Bu parçada boş bırakılan yerlerden herhangi birine aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Tomris Uyar'ın   B) İlhan Berk
C) Cemil Meriç'in   D) Cahit Zarifoğlu'nun
E) Hilmi Yavuz'un

8. Günlüklerin anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Öznel ifadeler yer verilir.
B) Genellikle kısa cümleler tercih edilir.
C) Açık anlaşılır, sade ve yalın bir dil kullanılır.
D) Sözcükler sadece ilk anlamıyla kullanılır.
E) Oluşturulan cümlelerde içtenlik ön plandadır.

9. Aşağıdakilerden hangisinde günlük yazmanın kişisel gelişim açısından önemi vurgulanmamıştır?

- A) Günlük yazarı yazdığı satırların arasında kendi benliğini yakalar.
B) Tarihin bazı karanlık odalarında meşale olarak karşımıza çıkabilir.
C) Günlük yazan kişi, kalemni bir bıçak gibi kullanır ve sürekli kendini yontarak şekillenir.
D) Okul sıralarında günlük tutan biri ileride kendi ülusunun Tolstoy'u olabilir.
E) Günlüklerde duygu ve düşünceler kaydedilirken kişi, yazın aynasından bir kere daha kendini süzer.

10. Evliya Çelebi —, Yirmisekiz Çelebi — ya da Silahdâr Tarihi gibi kimi eserlerde bazı olayların günlük biçiminde anlatılmasını saymazsak, edebiyatımıza Batı'daki anlamıyla günlük Tanzimat'tan sonra girmiştir. Ancak neredeyse romanla yaşıt olan bu türün edebiyatımızda yeterince geliştiğini söylemek zordur. Türkçede yayımlanmış ilk günlük, Ali Bey'in — 'dir. Ali Bey'in, eserinin adında jurnal (Fransızca "journal") sözcüğünü tercih etmesi, günlüğün bize pek çok başka tür gibi Batı kanalıyla geldiğini gösteriyor. Jurnal sözcüğü, Cemil Meriç gibi birkaç istisna dışında, fazla tutunamamış, yerini "günce" ve "günlük" sözcüklerine bırakmıştır. Ataç'ın savunduğu "günce"nin de bugün "günlük" kadar yaygın olmadığı söylenebilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Seyahatnamesi, Seyahat Jurnalı, Sefâretnamesi
- B) Sefâretnamesi, Seyahat Jurnalı, Seyahatnamesi
- C) Seyahatnamesi, Sefâretnamesi, Seyahat Jurnalı
- D) Sefâretnamesi, Seyahatnamesi, Seyahat Jurnalı
- E) Seyahat Jurnalı, Sefâretnamesi, Seyahatnamesi

11. İstanbul, 19 Ekim 1973
Kadıköy'de, Ankara'ya dönmek üzere otobüs bekliyorum. Daha doğrusu, otobüse yetiştirecek minibüsü... Bir sürü insan geliyor gidiyor. Topunun da kendi dünyası var. Ama hepsi de benim figüranlarım. Hop, bir kadın laha: Oksijenle sarartılmış saçlar... Siyah entari, siyah: anta, delikli siyah ayakkabılar... Sol kolda pembe bir hırka... Bütün bu görünüm, benim için iki kahverengi, bir tirşe arasında siyah bir leke...

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Anı
- B) Fıkra
- C) Makale
- D) Deneme
- E) Günce

www.derskitabicevaplarim.com

Cevaplar :

1)A, 2)C, 3)A, 4)C, 5)B, 6)E, 7)B, 8)D, 9)B, 10)C, 11)E,